

21 października 2025 r.

Narodowy Bank Polski
ul. Świętokrzyska 11/21
00-919 Warszawa

Dotyczy: ponowny wniosek o zbadanie zgodności systemu BLIK z przepisami prawa bankowego, dyrektywą PSD2 oraz zasadami bezpieczeństwa systemu płatniczego w Polsce

Szanowni Panie Prezesie,

Na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 5 oraz art. 23 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim, w związku z obowiązkami NBP w zakresie organizowania, monitorowania i nadzorowania systemów płatniczych w Polsce, zwracam się z wnioskiem o zbadanie zgodności funkcjonowania systemu BLIK – prowadzonego przez Polski Standard Płatności S.A. (PSP) – z przepisami prawa krajowego i unijnego, w szczególności dyrektywą PSD2 (2015/2366/UE).

System BLIK jest obecnie najpowszechniejszym instrumentem płatniczym w Polsce. W mojej ocenie, w oparciu o zebrane materiały i korespondencję z bankiem (Credit Agricole Bank Polska S.A.), system ten nie spełnia podstawowych wymogów wynikających z prawa bankowego i dyrektywy PSD2, a jego konstrukcja może naruszać bezpieczeństwo systemu płatniczego oraz prawa konsumentów.

W szczególności BLIK funkcjonuje jako system przelewów natychmiastowych pomiędzy rachunkami bankowymi, jednak:

- jest zarządzany przez prywatną spółkę (PSP S.A.), a nie przez instytucję objętą pełnym reżimem prawa bankowego,

- nie przewiduje żadnych skutecznych mechanizmów ochrony konsumentów w przypadku oszustw lub błędów (np. chargeback, refundacja),
- nie gwarantuje odpowiedzialności operatora systemu ani banków uczestniczących,
- pozostaje w praktyce poza realnym nadzorem bankowym i operacyjnym NBP.

Poniżej wskazuję potencjalne naruszenia przepisów i standardów bezpieczeństwa:

a) naruszenie art. 45 ustawy o usługach płatniczych (implementacja art. 73 PSD2). Banki oraz PSP odmawiają zwrotu środków nawet w przypadkach, gdy transakcja została zainicjowana pod wpływem oszustwa lub manipulacji, co stanowi rażące naruszenie obowiązku niezwłocznego zwrotu kwoty nieautoryzowanej transakcji.

b) brak procedury równoważnej z chargeback. BLIK nie posiada żadnego systemu zwrotów w przypadku oszustwa lub nieotrzymania świadczenia, mimo że w systemach kartowych takie zabezpieczenie jest obowiązkowe. To stawia użytkowników BLIK w znacznie gorszej sytuacji niż klientów korzystających z kart płatniczych.

c) brak realnej weryfikacji odbiorcy płatności (naruszenie art. 97 PSD2 – SCA). System umożliwia generowanie transakcji, w których odbiorca może podszywać się pod zaufane instytucje (np. OLX, Urząd Skarbowy, Allegro). W praktyce uniemożliwia to użytkownikowi identyfikację faktycznego beneficjenta płatności i narusza zasadę silnego uwierzytelniania.

d) ominięcie reżimu prawa bankowego. PSP S.A., jako spółka prywatna, de facto pełni rolę systemowego operatora rozliczeń międzybankowych, nie podlegając jednocześnie przepisom prawa bankowego w zakresie nadzoru, rezerw i odpowiedzialności. Taka konstrukcja tworzy lukę regulacyjną, w której ogromna część obrotu pieniężnego odbywa się poza bezpośrednim nadzorem NBP.

e) potencjalny konflikt interesów. Udziałowcem PSP jest Mastercard Europe S.A., który prowadzi własny system kartowy (z pełną procedurą chargeback). Brak analogicznego mechanizmu w BLIK może wskazywać na celowe zróżnicowanie poziomu ochrony konsumentów dla korzyści konkurencyjnych.

Od dnia 28 października 2025 r. PSP planuje wdrożenie nowej funkcji – płatności powtarzalnych BLIK, które mogą być inicjowane automatycznie przez odbiorcę, bez każdorazowej autoryzacji użytkownika. Wprowadzenie tej funkcji w systemie pozbawionym mechanizmów zwrotu, odpowiedzialności operatora i realnego nadzoru może stanowić ryzyko systemowe dla całego krajowego obrotu płatniczego, a także zagrożenie dla stabilności finansowej i reputacyjnej polskiego systemu płatności.

W związku z powyższym wnoszę o:

1. Zbadanie zgodności systemu BLIK z ustawą o usługach płatniczych, prawem bankowym oraz dyrektywą PSD2;
2. Przeprowadzenie oceny ryzyka systemowego związanego z działalnością PSP S.A. jako prywatnego operatora o funkcjach quasi-bankowych;
3. Zobowiązanie PSP do wdrożenia mechanizmów ochronnych, takich jak chargeback lub fundusz gwarancyjny;
4. Przekazanie opinii NBP do Komisji Nadzoru Finansowego oraz Rzecznika Finansowego w zakresie konieczności wstrzymania wdrożenia płatności powtarzalnych BLIK;
5. Opublikowanie publicznego stanowiska NBP w sprawie zgodności systemu BLIK z zasadami stabilności i bezpieczeństwa krajowego systemu płatniczego.

Informuję, że sprawa została już zgłoszona do następujących instytucji:

- Komisja Nadzoru Finansowego,
- Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- Rzecznik Finansowy.

Wnoszę o pilne rozpatrzenie niniejszego wniosku i przekazanie mi informacji o podjętych działaniach przez Narodowy Bank Polski. W mojej ocenie system BLIK w obecnej formie stanowi poważne odstępstwo od zasad określonych w dyrektywie PSD2 oraz potencjalne zagrożenie dla bezpieczeństwa obrotu pieniężnego w Polsce.

Z poważaniem

